

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2012-03-23
Meddelad i
Linköping

Mål nr
8244-11
Enhet 2

KLAGANDE

Bilia Personbilar AB, 556063-1086
Box 801
721 22 Västerås

MOTPART

Landstinget i Sörmland, 232100-0032
Upphandlingsenheten
611 88 Nyköping

KONKURRENSVERKET	
2012-03-26	
Avd	
Dir	
Doss	Aktbil

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 73806

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 10 00

E-post:
forvaltningsrattenilinkoping@dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDE M.M.

Landstinget i Sörmland (Landstinget) genomför en upphandling avseende ramavtal för svenskregistrerade transportbilar inklusive serviceavtal inom Landstinget Sörmlands och Landstinget Västmanlands verksamhetsområde med beteckning LS-UPP11-051. Upphandlingen sker genom ett öppet förfarande. Grunden för tilldelning av kontrakt är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Bilia Personbilar AB (Bolaget) ansöker om överprövning och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen görs om.

Landstinget bestrider bifall till ansökan.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

Bolaget anför i huvudsak följande.

De i den aktuella upphandlingen angivna ska-kraven vad avser samtliga tre fordonsklasser är oproportionerliga och snedvrider därmed konkurrensen. Konkurrensen har i vissa fall eliminerats, då man i ska-kraven uppställt begränsningar som medför att enbart ett bilmärke har möjlighet att lämna anbud, t.ex. begränsningar avseende mått och längd på fordonet. Ska-kraven medför att bolaget kan komma att lida skada eftersom man kraftigt begränsar utbudet av fordon.

Landstinget anför bl.a. följande.

Landstinget har inte brutit mot någon av de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i angiven lag. Bolaget har därmed inte lidit eller kan heller inte komma att lida skada. I egenskap av

upphandlande myndighet kan landstinget fritt bestämma över sina uppställda krav inom ramen för gällande regelverk. Inför uppställandet av kraven har landstinget, utifrån i aktuell upphandling givna förutsättningar, gjort en noggrann bedömning av verksamheternas användning av transportbilar för att kunna möta deras behov. Vikt har lagts vid att transportbilarna är yteffektiva och att de ska kunna anpassas till respektive verksamhetsområde och dess befintliga utrustningar. Detta behov har formulerats med hjälp av måttspecifikationer. Kraven vad avser yttermått är uppställda främst med hänsyn till att landstingets transportbilar ska rymmas i befintliga garage, respektive lastkajer. Transportbilarna används vidare till att frakta hjälpmedel till patienters hem. Vid denna typ av verksamhet saknas möjlighet för landstinget att påverka utrymme för uppställning. Vad avser krav på bilarnas innermått, är dessa beroende av att befintlig utrustning ska vara möjlig att passa in vid fraktande av särskilt gods, såsom prover och medicinteknisk utrustning. Transportbilar används därutöver t.ex. vid utförande av reparationer och skötsel på landstingets fastigheter och ska därför kunna utrustas med befintlig utrustning, såsom arbetsbänkar. Aktuell formulering av ska-kraven har föregåtts av en noggrann avvägning mellan det ovan beskrivna syftet och kravens eventuella konsekvenser. Kraven vad avser mått och längd är lämpliga, effektiva och nödvändiga för att uppnå syftet. De går inte heller utöver vad som krävs för att uppnå syftet och kan därmed inte anses vara oproportionerliga.

Bolaget anför vidare bl.a. följande.

Landstinget har inte det snäva behovet som ska-kraven ger uttryck för då fordonen, enligt landstingets tidigare yttrande, har ett brett användningsområde och således inte har ett specifikt mått- och viktbehov. Snarare har landstinget ett brett behov vad avser mått och vikt på fordonen, då dessa ska användas inom olika verksamhetsområden. Bolaget har tidigare levererat fordon till landstinget och i det då aktuella avtalet fanns också ett krav

vad avsåg måtten. Dessa krav var dock inte avgörande vid beställningar av fordonen ifråga. Bolaget ifrågasätter därför om landstingets verksamhet förändrats så till den grad att de, i nu aktuell upphandling snäva kraven, verkligen är av vikt. Visserligen kan något enstaka fordon behöva vissa måttbegränsningar, men vad avser just de fordonen bör landstinget i sådana fall göra en separat upphandling. För det stora antalet fordon i aktuell upphandling ska dock upphandlingen göras om. Rimligt kan vara en maxhöjd, minimibredd etc. men dessa krav tillsammans är oproportionerliga och orimliga. – Bolaget åberopar ritningar avseende tre olika transportbilar från ett och samma varumärke, varav två av bilarna klarar ska-kraven avseende mått och vikt i sina respektive fordonsklasser. Den tredje transportbilen avviker med 2 mm från ska-kravet på invändig höjd.

Landstinget gemämler bl.a. följande.

Det faktum att ett visst varumärke uppfyller kraven i två av tre klasser innebär inte att kraven är riktade mot det aktuella varumärket. Dessutom behöver det faktum att ett visst varumärke klarar kraven i en klass inte nödvändigtvis innebära att ett annat varumärke inte klarar kraven i samma klass.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Lagtext m.m.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttagas.

Av 16 kap. 5 § LOU, i för målet aktuell lydelse, framgår följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta

att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

I förfrågningsunderlaget (*Kravspecifikation 1, Skåpbil med enkelhytt*) framgår bl.a. följande avseende invändiga och utvändiga mått.

- Lastvolym minimum 4,2 kubikmeter
- Invändig lastlängd mellan 2 225 – 2 275 mm
- Invändig höjd mellan 1 250 – 1 260 mm
- Totallängd mellan 4 800 – 4880 mm
- Totalbredd (inkl. speglar) mellan 2 000 – 2070 mm
- Totalhöjd (olastad) mellan 1 825 – 1 845 mm

Av förfrågningsunderlaget (*Kravspecifikation 2, Transportbil med enkelhytt och täckt skåp*) framgår bl.a. följande avseende invändiga och utvändiga mått.

- Invändig lastlängd i skåp mellan 2 750 – 3 150 mm
- Totallängd mellan 5 250 – 5 550 mm
- Totalbredd (exkl. speglar) mellan 1 900 – 2 080 mm
- Totalhöjd mellan 1 990 – 2 250 mm

Av förfrågningsunderlaget (*Kravspecifikation 3, Liten Lastbil Chassi 3 500 kg med enkelhytt*) framgår bl.a. följande vad avser invändiga mått.

- Invändig bredd 2 100 – 2 200 mm
- Invändig längd 3 500 – 3 700 mm
- Invändig höjd ca 1 975 – 2 025 mm

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vil-

ka omständigheter han grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

Bolaget har gjort gällande att landstingets upphandling har genomförts i strid mot proportionalitetsprincipen, då de aktuella ska-kraven beträffande mått och vikt har utformats alltför snävt i förhållande till syftet med dessa krav och omfattningen av transportbilarnas användningsområde.

Frågan i målet är således om de av landstinget i förfrågningsunderlaget uppställda ska-kraven vad gäller mått och vikt i de olika fordonsklasserna, strider mot kravet på proportionalitet i 1 kap. 9 § LOU.

När ställning tas till om ett ska-krav ska anses strida mot kravet på proportionalitet görs en bedömning av dels om uppställande av kravet är en lämplig och effektiv åtgärd för att uppnå det eftersträvade syftet, dels om åtgärden är nödvändig för att uppnå det eftersträvade syftet, dels om den negativa effekten som åtgärden får är oproportionerlig jämfört med det eftersträvade syftet.

Landstinget har uppgett följande beträffande syftet med de uppställda kraven för mått och vikt. Transportbilarna ska vara yteffektiva och de ska kunna anpassas till respektive verksamhetsområde och dess befintliga utrustningar. Yttermått är uppställda främst med hänsyn till att landstingets transportbilar ska rymmas i befintliga garage respektive lastkajer. Innermått är uppställda med tanke på att befintlig utrustning, såsom medicinteknisk utrustning och arbetsbänkar, ska vara möjlig att passa in.

Landstinget har som ska-krav beträffande ifrågavarande invändiga och utvändiga mått på transportbilarna angett måtten som intervall, dvs. med ett minsta mått och ett högsta mått inom vilket varje offererat transportfordon måste hålla sig för att offererande leverantörs anbud ska kvalificeras

till utvärderingen av anbuden. Annat har inte framkommit än att kraven på maximala yttermått är såväl lämpliga och effektiva som nödvändiga för att uppnå syftet att transportbilarna ska rymmas i befintliga garage och vid befintliga lastkajer. Det har heller inte framkommit att de eventuella negativa effekter som kraven för med sig är oproportionerliga jämfört med det eftersträvade syftet. Således anser förvaltningsrätten att dessa krav är förenliga med proportionalitetsprincipen. På samma sätt bedömer förvaltningsrätten att kraven på minimimått ifråga om de invändiga måtten är förenliga med proportionalitetsprincipen, då det här är fråga om att uppnå syftet att befintlig utrustning ska kunna passas in i bilarna. Däremot kan förvaltningsrätten inte se att det för att uppnå angivna syften skulle vara nödvändigt att uppställa krav på maximimått beträffande innermåtten i bilarna eller minimimått beträffande yttermåtten på bilarna. Dessa krav är, enligt förvaltningsrättens mening, därmed att betrakta såsom stridande mot principen om proportionalitet i 1 kap. 9 § LOU. Bolaget har emellertid inte visat att det till följd av dessa i och för sig oproportionella krav har lidit skada eller kan komma att lida skada, vilket är en förutsättning för ingripande enligt 16 kap. 5 § LOU. Mot denna bakgrund ska bolagets ansökan lämnas utan bifall.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 D LOU)

Sofia Blomkvist

Föredragande har varit Charlotte Jonasson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1D LOU